

БОРЩІВНИК СОСНОВСЬКОГО

(*Heracleum sosnowskyi* Manden.)

отруйна багаторічна рослина родини зонтичних (Ariaceae)

Борщівник Сосновського спочатку культивувався як хороший медонос, силосна рослина.

Надалі з'ясувалося, що молоко у корів гірке і не придатне для вживання людиною.

Тому борщівник переселився в дику природу, засіваючи береги водойм, пустирі, узбіччя доріг, необроблювані ділянки полів схили гір, долини річок. На даний час цей бур'ян зустрічається майже по всій території України.

Борщівник добре адаптований до наших природних умов, через короткі зими й відсутність конкурентів.

Суцвіття – великий складний зонтик. Квітки білі або рожеві; зовнішні пелюстки крайових квіток в кожному зонтику сильно збільшені.

Кожне суцвіття має від 30 до 150 квіток.

Плоди обернено-яйцевидні або широкоеліптичні, довжиною до 10 – 12мм і шириною до 8мм, по спинці засаджені довгими, а біля основи – шпигуватими волосками.

Розмножується тільки насіннєвим шляхом, та не здатний до вегетативного розмноження.

Цвіте з липня по серпень, а плоди дозрівають з липня по вересень. Насіння дозріває навіть тоді, коли стовбур рослини зрізаний.

Розсівається в діаметрі 5 - 6 м навколо материнської рослини. Чисельність насіння на одній рослині до 20 000 шт.

Розносяться вітром і може прорости в ґрунті навіть через 10-12 років.

Площа листової поверхні - до 2.5 кв.м. Листя трійчате- і перистоскладне; кінцевий листочок округлий трійчасто- або пальчастороздільний, тупий чи гострий, по краю - подвійно-зазубрений. Частка листя в сирій біомасі - близько 10%.

Стебло ребристе, шорстке, частково ворсисте, пурпурне або з пурпуровими плямами.

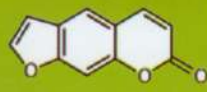
Коренева система у рослин стрижнева, добре розвинена, в ґрунт проникає неглибоко: основна маса лежить в шарі до 30см.

У верхній частині корінь розгалужений, головний і бічні корені м'ясисті. При пошкодженні вони виділяють світло-жовту рідину з різким запахом ефірного масла, що володіє сильною пекучістю.

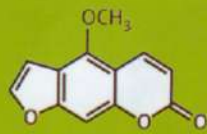
Борщівник Сосновського є небезпечною та екологічно шкідливою рослиною, тому необхідно систематично проводити цілий комплекс заходів, щоб не допустити його поширення.

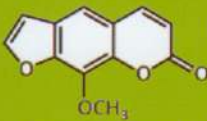
Heracleum sosnowskyi

ПСОРАЛЕН

БЕРГАПТЕН

МЕТОКСАЛЕН

Борщівник містить фотоактивні сполуки, небезпечні для шкіри людини при сонячному опроміненні.

Тканини рослини містять особливі фотодинамічно активні речовини - фурукумарини, які під час контакту зі шкірою людини під впливом сонячного світла підвищують чутливість шкіри до ультрафіолетового випромінювання і нейтралізують при цьому дію меланіну. Вони провокують важкі, подібні до опіків, дерматити.

Найбільше фурукумарини накопичуються у ворсинках, на листі.

Особлива небезпека полягає в тому, що у разі дотику до рослини або потрапляння його соку на шкіру людина не відчує відразу біль, як при контакті з кропивою.

Навіть якщо людина доторкнулася до рослини вночі, вже вранці при сонячному світлі будуть з'являтися пухирі.

Як правило, на уражених ділянках шкіри виникає опік II ступеня (пухирі, заповнені рідиною). Час появи - від кількох годин до кількох діб.

При сильних опіках підвищується температура, починається лихоманка, з'являються виразки. З часом на місцях опіків з'являються темні плями, які зникають від 3 місяців до 3 років.

При контакті з соком Борщівника

При попаданні соку на шкіру ретельно і швидко змийте його водою з милом (содою).

Уникайте попадання світла на уражені ділянки шкіри протягом 2-3 діб.

При попаданні в очі - промийте їх водою та носіть сонцезахисні окуляри.

При виникненні опіків

Обробіть уражені ділянки антисептичним розчином, накладіть стерильну пов'язку.

Прийміть антигістамінний (протиалергічний) препарат.

Викличте «швидку» або зверніться у найближчий медичний заклад. Дотримуйтесь рекомендацій лікаря.

Механічні заходи: разове викошування, зрізання - малоефективне. Рослина відростає знову, суцвіть з насінням стає ще більше, за 1-2 тижні появляються нові пагони і через 3 тижні ефект від разового скошування зникає.

Систематичне скошування, перерізання коренів на глибині 10-15 см забезпечує знищення рослини. Оскільки розмноження відбувається тільки за допомогою насіння, слід не допускати появи квітконосів.

Борщівник викошують (в щільному одязі і в гумових рукавичках) і обов'язково спляють.

Хімічні заходи: використання гербіцидів гліфосатної групи, що зареєстровані в Україні. Достатня концентрація – 5л/100м² стандартного розчину препарату (360 г/л гліфосату). Необхідно обробити 70-80% листової поверхні рослин. Першу обробку слід проводити навесні, коли висота рослин не перевищує 50 см, з повторною обробкою після відростання рослин.

Односезонна обробка не приносить результату, на наступний рік виникають масові сходи, а ще через 2 роки результати роботи втрачаються.

Найкращий варіант - глибоке зорювання ґрунту і використання очищених з емель під сільськогосподарські угіддя.

Біологічні заходи: використання місць зростання під пасовище.

За детальною інформацією звертайтеся:
Управління фітосанітарної безпеки
Головного управління Держпродспоживслужби
в Тернопільській області
м. Тернопіль, вул. Чернівецька, 24
(0352) 52-18-14

З метою проведення експертизи:
Державна установа
«Тернопільська обласна
фітосанітарна лабораторія»
м. Тернопіль, вул. Текстильна, 6
(0352) 22-36-27